

Ringde saydamlaşan rekabet

Ali BULUNMAZ

Zamanın ruhu pervasız tüketimcilik, içinde şiddet de barındırıyor. Hatta belli anlarda ve çizilen sınırlar dahilinde onun açığa çıkmasına izin de veriyor. Sonra bunu da bir şekilde pazarlıyor.

Zamanın ruhu rekabet istiyor; güçlü duranın, rakibine sert darbeler indirenin ayakta kalması için sistem kuruyor. Ardından en iyileri karşı karşıya getiriyor. Rita Bullwinkel işte bu iki hayati durumu buluşturduğu “Kafa Darbesi”nde, metaforlar ve gerçekler aracılığıyla sekiz kadının kapıştığı bir boks turnuvasına götürüyor bizi. “Amerika’nın Kızları Boks Turnuvası”nda Artemis Victor, Andi Taylor, Kate Heffer, Rachel Doricko, Iggy Land, Izzy Lang, Rose Mueller ve Tanya Maw hem dövüşüyor hem de hayallerini, düş kırıklıklarını, isteklerini, hırslarını, içlerine işleyen eşitsizliğin yakıcılığını, mükemmellik takıntısını ve rekabeti ringe taşıyor.

Doğru hayat vaadi ile hakikat arasında

Bullwinkel, hikâyenin merkezindeki boks turnuvasını ve ringi, her şeyin saydamlaştığı bir mekân, arı duru hale gelen şiddeti ise insanın aşamadığı engellerle harmanladığı, dolayısıyla onu hırsla kesen hayati bir durum ve eylem olarak kurguluyor. Bu mekân ve eylem, sekiz kadının düşünme ile düşünmeme, kaygı ile rahatlama arasında kalışının da simgesi.

Ring, aynı zamanda yaşamın bir yansıması; öfkelerin, içe atılan her şeyin, hasedin ve harisliğin ete kemiğe bürünmesine imkân veriyor. Dövüş ise bir patlama ânının temsili; ringe çıkan sekiz kadın yanlarında getirdikleri nefretlerini, başlarına gelen her türlü kötülüğü ve kuşkuları güce dönüştürmeye uğraşıyor. Yakın temas, bu gücü artırdığı gibi gereğinden fazla bir noktaya da taşıyabiliyor.

Kızlar ve antrenörleri, ring ile yaşam arasındaki ayrımın da benzerliğin de farkında: “Boks dışındaki dünyada bir yücelme vardır, dövüşürken bir çaresizlik, bir vahşet – arzunun ve hırçınlığın bir şekilde deneyime galip geleceği düşüncesi. Hiçbir boks antrenörü sporcusundan daha çaresiz olmasını istememiştir. Kontrol ve itidal, vahşi yumruklardan çok daha değerlidir.”

Kelimelerin kaybolduğu ve yumrukların konuştuğu ring, dövüşle boşlukların ya doldurulduğu ya da daha fazla belirginleştiği bir yer. Orada dövüşçüleri güçlü kılan ise kaderlerinin üzerinde kontrolünün olduğuna dair inanç. Geleceğin geçmişe benzememesini umut etmeleri de cabası...

Yaşamın içinden, tüketim ve yarış kültürünün tam ortasından çıkıp gelerek ringde buluşan kadınlar, doğru hayat vaadi ile hakikat arasında salınıyor. Yaptıkları, tercihleri, gerçekleştiremedikleri ve önlerine örülen duvarlarla tıpkı dövüşecekleri rakipleriyle göz göze gelişleri gibi karşılaşıyorlar. Bazılarının zihninde bir soru dönüp dolaşıyor: “Kazanmak, her zaman kazanmak sayılmıyor mu?” En iyi olma arzusu, galip gelme ve diğerlerini geride bırakma hırsları ve gücünü göstermeye şartlanmışlık, bu soruyu daha da önemli hale getiriyor.

Saklanmaya hiç fırsat vermeyen dövüş

Yaşamın ve akışın insanı sıkıştırması ile ringde kasklar ve dişlikler tarafından sarmalanmış boksörlerin ezilmişliği ve kısıtılmışlığı arasında bir benzerlik kuruyor Bullwinkel. Bu durum, zihninin ve bedeninin sınırlarını bulanıklaştırdığı sekiz boksörü benliğindeki gölgelere karıştırıyor.

Geri dönüşlerle ve ileri sıçrayışlarla seyreden hikâyenin başrolündeki sekiz kadın, ringe de peşlerini bırakmayan öyküleriyle mücadele ediyor. Bazısı kendinden bazısı etrafını kuşatan insanlardan ve kentlerden kaçmaya uğraşıyor. İlk yumruklar ve alınan ilk darbeler ise hem

hikâyeyi hem de bu uğraşı daha trajikomik hale getiriyor. Hatta insanlıktan çıkışın işaretine dönüşüyor: “Hakemlerin koltuk altındaki ter lekeleri o kadar dünyevi ve iğrenç ki çürüyen bir insanın bariz işaretleri, boksör kızlardan tamamen uzak bir aura. Boksör kızlar bu çürüyen insanların tam tersi. Ölümden hızla ve kesinlikle uzaklaşıyorlar. Dışarıya ölümsüzlük yayıyorlar. Hakemlerin en alığı bile bu kızların pek insan sayılmadığını sezebiliyor.”

Turnuvaya katılan sekiz boksörün farkında olduğu bir başka gerçek, dövüşmenin saklanmaya hiç fırsat vermemesi. Çıktıkları ringde hem birbirlerinin hem de izleyenlerin gözü önündeler ve tüm marifetlerini sergileyip rakiplerini yenmek zorundalar. Bu da şiddetin ve rekabetin saydamlaşması demek: “Amerika’nın Kızları turnuvasındaki kızlar katiller gibi dövüşüyor. Turlar arasında spor salonunda yürürlerken her birinin önündeki tozlu hava, bir tanrının önünde yarılan su gibi ikiye ayrılıyor.”

Bullwinkel hikâyeyi bir boks maçının süratli akışı gibi kurgulamış, hem rauntlar hem de sekiz kadının zihninden geçenler müthiş bir hıza ulaşıyor. Böyle baktığımızda ringde olup bitenler, kadınların sıyrılmak istediği fakat bunu bir türlü başaramadığı yaşama benziyor. Orada yüzleştikleri ise kaçındıkları her şeyle baş başa bırakıyor onları. Kısacası hırs ve hüsrân, zafer ve mağlubiyet arasında gidip geliyorlar. Bullwinkel, ringi işte bu ikilemlerin açığa çıktığı ve kadınları zorladığı bir mekân haline getiriyor.